Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

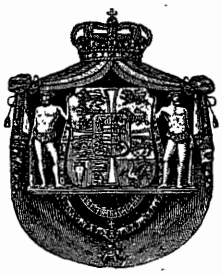
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANMARKS STATISTIK.

STATISTISKE MEDDELELSER,

TREDIE RÆKKE, 6TE BIND.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI.

1883.

IV.

Høsten i Danmark

i Aaret 1882.

Récolte en Danemark

en 1882.

Den i de følgende Blade trykte Beretning om Høsten i Aaret 1882 indeholder, ligesom for de foregaaende Aar, dels en samlet Oversigt over Høstens Udfald, der i afvigte Marts Maaned er udarbejdet paa Grundlag af de fra samtlige Amter i Landet til det statistiske Bureau indsendte skematiske Indberetninger med tilhørende Bemærkninger, dels en senere foretagen Beregning over Udbyttet af Høsten i Henhold til de Opgivelser om Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land af de vigtigere Sæd- og Plantearter i hvert enkelt af Landets Sogne, som fra de vedkommende By- og Sogneraad ere gjennem Amterne indsendte til Bureauet[1]).

Høstens Udfald i Aaret 1882.

Caractère de la récolte en 1882.

Efter de fra samtlige Amter i Landet til det statistiske Bureau indkomne Beretninger maa det antages, at Høsten i Aaret 1882 for Kornsorternes Vedkommende har givet et meget rigeligt Udbytte, særlig hvad Mængden af Straa angaar, hvorimod Udfaldet med Hensyn til Beskaffenheden af Kjærnen ikke har været saa tilfredsstillende, som man kunde ønske. Kvantiteten saavel af Vinter-

---

[1]) Beretningen om Høsten i Danmark i Aaret 1881 er trykt i Statistiske Meddelelser, 3die Række, 4de Bind, S. 181—213.

sæden som af Vaarsæden kan saaledes vel i Regelen siges at staa over en Middelhøst, men Kvaliteten svarer kun omtrent til et Middelaars Afgrøde. Udfaldet af Høhøsten har derimod i hele Landet været fortrinligt baade med Hensyn til Kvantiteten og til Kvaliteten, og ligeledes have Rodfrugterne overalt givet en meget god Afgrøde. For Udviklingen af de forskjellige Kornafgrøder fremviste Aaret 1882 i Modsætning til det foregaaende Aar ualmindelig heldige Betingelser. Efter den fugtige og kolde Sommer i 1881 var der vel fulgt et ganske godt Vejr i September, men i Oktober Maaned var Vejrliget derimod gjennemgaaende koldt, og særlig var den sidste Uge af denne Maaned meget kold med en efter Aarstiden streng Nattefrost, der ogsaa vedvarede nogle Dage ind i November Maaned. Fra Begyndelsen af November 1881 til Udgangen af Marts 1882 var Vinteren derimod usædvanlig mild uden synderlig Frost. I de to paafølgende Foraars-Maaneder kom der jævnlig stærk Regn afvekslende med haard Storm, især den 12te til 15de Maj, men i det Hele taget var Vejret i Foraaret dog ret godt. Sommeren bragte dernæst endnu frugtbarere Vejrforhold med sig, idet der i Juni Maaned faldt meget rigelig Regn, som blev efterfulgt af varmt og mildt Vejr, skjøndt tildels ogsaa ledsaget af temmelig megen Blæst; og gjennem Juli Maaned vedblev Vejrliget i det Væsenlige ogsaa at bevare sin frugtbringende Indvirkning paa de forskjellige Afgrøder. I Sommertiden nærede man derfor næsten over hele Landet stærk Forhaabning om et usædvanlig godt Høstudbytte af alle Sædarter, men disse Forventninger bleve dog for en Del skuffede, dels ved, at der i Dagene fra den 3die til den 5te Avgust indtraf en ualmindelig voldsom Storm, der paa flere Steder, fornemlig i Jyllands nordvestlige og vestlige Egne, afpidskede en stor Del af Kornet paa Markerne, dels ved, at der under Indhøstningen i Slutningen af Avgust og Begyndelsen af September faldt en temmelig vedholdende Regn, som ikke alene gjorde Indbjærgningen meget vanskelig, men ogsaa indvirkede meget skadeligt paa det mejede Korn, der stod ude paa Marken. Det var i Særdeleshed Vaarsæden, som led under de ugunstige Indbjærgningsforhold, idet baade Kjærnen og Halmen tog Skade af

den langvarige Regn med Hensyn til Kvaliteten, men der gik tillige en Del Korn tabt ved den hyppige Venden og Omflytning af Negene, for saavidt muligt at benytte den mellem Regnbygerne jævnlig indtraadte friske Blæst til at faa Sæden bragt nogenlunde tør i Hus. Selvfølgelig er Indbjærgningen ved disse Forhold i det Hele taget bleven ikke lidet besværliggjort, men det fremhæves ved Siden deraf fra flere Steder, at netop da Regnen hist og her faldt i Byger, have Gaarde, der ligge nær ved hinanden, været meget forskjelligt stillede med Hensyn til at faa Sæden bragt mere eller mindre heldigt ind. Skjøndt Indbjærgningen saaledes iaar har været forbunden med stor Anstrængelse, blev den dog i de fleste Egne af Landet i Regelen bragt tilende tidligere end i det foregaaende Aar, nemlig omtrent ved Midten af September Maaned; i de nordlige Egne af Jylland trak Indhøstningen dog hist og her ud til Udgangen af September eller endog noget derover. Forsaavidt Beretningerne fra de forskjellige Amter udtale sig om Indbjærgningsforholdene, synes det iøvrigt, at Indavlingen har været heldigere paa Lolland og Falster og tildels i Fyn end i de øvrige Dele af Landet. Hvad angaar den foran omtalte voldsomme Storm, der indtraf i Dagene fra den 3die til den 5te Avgust, maa det derhos bemærkes, at dens Virkninger fornemlig omtales i Beretningen fra Thisted Amt som ødelæggende for de tidligere nærede Forhaabninger om en rig Høst af Vaarsæden, og ligeledes i Beretningerne fra Ringkjøbing og Ribe Amter samt fra Hjørring, Viborg og Aalborg Amter.

Af de mere almindelige Udtalelser om Udfaldet af Høsten i forskjellige af Amternes Beretninger fremhæves Følgende. — I Beretningen fra Præstø Amt siges det, at «de til Amtet indkomne Specialberetninger om Høsten give et meget broget Billede, hvad de 4 langstraaede Sædarter angaar, dog ikke saa meget med Hensyn til Kvantiteten, der allevegne har været stor, som med Hensyn til Kvaliteten. Denne har været af meget forskjellig Beskaffenhed, eftersom Sæden er kommen ind mere eller mindre beskadiget af det fugtige Høstvejr. Bedst have de Landmænd, staaet sig, der ej have forhastet sig med Indkjørselen, men saa

naar gunstig Lejlighed viste sig, anspændte al Kraft og tildels toge Natten med til Hjælp. Men Høsten har været besværlig og kostbar, og ofte kjørte den ene Nabo Sæden helt tør ind, medens den anden 1/4 Mil derfra fik sin gjennemblødt af en Byge. Ikke sjælden maatte Travehobene splittes ad for at tørres, og det har ikke lykkedes mig at faa Nogen til at bruge den tydske Maade, at sætte 6 Neg sammen og Tagrytter derover. Hvad der har vanskeliggjort Indhøstning af en stor Del af den meget høje Sæd, især Hvede og Rug, var den Omstændighed, at den var nedslaaet og sammenfiltret saa stærkt, at Mejemaskinerne kun i ringe Omfang kunde benyttes.» — I Beretningerne fra de 4 andre Amter i Sjælland, nemlig Kjøbenhavns, Frederiksborg, Holbæk og Sorø Amter, omtales det, at paa Grund af det ustadige Vejr under Indbjærgningen er Kvaliteten af de fleste Sædarter bleven betydelig forringet. — I Beretningen fra Holbæk Amt tilføjes det derhos, at «paa mange Steder i Amtet blev Sæden under stærke Regnskyl i Sommerens Løb slaaet ned, hvorved Afgrødens Udvikling tog Skade.» — I Beretningen fra Sorø Amt udtales det endvidere, at «Udtærskningen af Sæden ikke viser saa mange Fold, som man havde haabet.» — I Beretningen fra Maribo Amt udtales det, at «Høsten maa, betragtet i sin Helhed, henregnes til de bedste, som have været her paa Øerne.» — I Beretningen fra Odense Amt ytres det, at «Bygevejr under Høhøsten og en længere vedvarende Regnperiode i Kornhøsten kan vel hist og her have skadet Kvaliteten, men Størstedelen saavel af Hø som af Sæd er dog godt indbjærget.» — I Beretningen fra Svendborg Amt bemærkes det, at «paa Grund af det temmelig fugtige Vejr i Udviklingstiden gik en Del Sæd tidlig i Leje.» — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det, at «Markerne fremviste i Foraarstiden og i Sommerens Begyndelse en rig Vækst og lovede et overordenlig godt Udbytte. Særlig stod Græsmarkerne, saavel Ager som Eng, i en Frodighed, som ikke i mange Aar er bleven set. Udbyttet af Høhøsten er ogsaa rigeligt og over en Middelhøst baade hvad Kvantiteten og Kvaliteten angaar, da Høet blev bjærget i et forholdsvis godt og tørt Vejr. Med Hensyn til

Kornsorterne har Resultatet, naar henses til Kvantiteten, vist sig at svare til, hvad Foraarsudsigterne lovede. Markerne have overalt givet en Mængde Straa, hvad ogsaa de talrige Kornstakke omkring Gaardene vidne om. Men naar der spørges om Kvaliteten, er Svaret noget mere tvivlsomt. Det omtales fra mange Steder, at det vistnok vil vise sig, at Kornets Kvalitet ikke fuldt svarer til, hvad man havde ventet sig. For Vintersædens Vedkommende skriver dette sig blandt Andet navnlig fra, at den paa Grund af den stærke Vækst i Foraaret let gik i Leje; hvad Foraarssæden angaar, havde et i længere Tid ustadigt og fugtigt Vejr under Indavlingen en ikke ubetydelig Indflydelse paa Kjærnen, der ofte spirede, ligesom ogsaa Straaet mange Steder var gaaet i Leje, og en Del Kjærne tabtes ved Omflytning, Vending og Kastning. Som en Sjældenhed anføres fra den nordlige Del af Amtet, at der i flere Regndage var en Temperatur af 15 Grader Reaumur, og at Vaarkornet derved spirede 4 à 5 Dage efterat være høstet. Efter de modtagne Indberetninger maa dog ogsaa for Sædens Vedkommende Høstudbyttet regnes i det Mindste for at være en Middelhøst, ubetinget og gjennemgaaende over med Hensyn til Kvantitet, hvorimod det stiller sig mere tvivlsomt, om Kvaliteten vil kunne bestemmes som mere end en Middelhøst.» — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt siges det, at «Høsten i sin Helhed utvivlsomt maa betegnes som værende over en Middelhøst, idet det særdeles gode Udbytte af Rug, Rodfrugter og Hø samt Bælgsæd synes at berettige til en saadan Betegnelse, selv om Udbyttet af Byg og Havre ikke kan sættes over en Middelhøst og selv om Udbyttet af Kartofler og Boghvede kun er ringe. Efter de enkelte til Amtet indkomne Beretninger skyldes det navnlig Stormen den 4de og 5te Avgust og det uheldige Regnvejr under Indbjærgningen, at Byg og Havre ikke have givet det Udbytte, som Forholdene inden Avgust gav god Føje til at vente.» — I Beretningen fra Ribe Amt betegnes Høsten som værende over en Middelhøst. — I Beretningen fra Aalborg Amt meddeles det, «at i en Indberetning til Amtet fra en større Ejendom, nemlig Klarup-

gaards Gods i Fleskum Herred, betegnes Kornhøsten som meget stor i Kvantitet, men middelmaadig i Kvalitet. Fra Lundbæk Gods i Hornum Herred ytres det, at Kornets daarlige Vægt har sin Aarsag i Sommerens kolde og fugtige Temperatur, ligesom i de alvorlige og gjentagne Storme, der næsten overalt bevirkede Lejesæd; den indhøstede Sæd afgiver rigeligt Foder med overfyldte Lader; Indhøstningen er lig med en almindelig god Middelhøst. Fra Randrup Gods i Hellum-Hindsted Herreders Jurisdiktion hedder det, at Høsten i 1882 kan vel nok angives til en af de rigeste, Danmark længe har havt med Hensyn til Fyld af Fodermasse; Høet er overalt rigeligt og blev bjærget godt». — I Beretningen fra Hjørring Amt ytres det, at «samtlige til Amtet indkomne Beretninger fremhæve, at Høsten iaar, hvad Kvantiteten angaar, har givet et større Udbytte end et Middelaars, skjøndt Stormen i Avgust afpidskede meget Korn, navnlig Hvede og Byg, samt at Kvaliteten af Kornsorterne er bleven en Del forringet ved, at megen Sæd er gaaet i Leje, og ved stærk Regn i Blomstringstiden og under Indhøstningen.» — I Beretningen fra Thisted Amt udtales det, at «en mere frugtbar Sommer end denne har man maaske sjælden havt her i Amtet. Efter en mild Vinter udmærkede Foraaret og Sommeren sig ved varmt Vejr med rigelig Regn. Der var saaledes Udsigt til en ualmindelig god Høst, men to Dages Storm — den 3die og 4de Avgust — borttog de lovende Udsigter; en Mængde Rug, Byg og Havre blæste af paa Marken, men den værste Skade forvoldte Stormen dog Havren, som er Amtets Hovedsæd. Havren, som endnu paa den Tid var grøn, blev nemlig slaaet af Grøde, saa at Kjærneudviklingen helt standsede. Indbjærgningen af Kornet skete under noget uheldige Forhold, idet navnlig en vedvarende Regnperiode fra den 20de Avgust til den 6te September bragte en hel Del Korn, særlig Byg, til at spire; men denne Skade er dog for Intet at regne i Sammenligning med Stormens Ødelæggelse. Maa saaledes Kornhøsten som Helhed betragtes som værende under Middelhøst, har paa den anden Side Rodfrugter og navnlig Høet givet en særdeles god Høst.»

Plantesygdomme og Insektangreb synes ikke iaar at have gjort nogen betydelig Skade, naar undtages den sædvanlige Sygdom blandt Kartoflerne, der omtales i Beretningerne fra de fleste af Amterne. — Iøvrigt anføres der alene i Beretningen fra Aarhus Amt, at paa sine Steder i Amtet var Hveden i høj Grad angreben af Mugsvampe og af Rust. Derhos bemærkes det ligeledes i Beretningen fra Aarhus Amt, at medens der ifjor fra en stor Del af Amtet klagedes over den Skade, som Oldenborrelarverne forvoldte paa Afgrøden, er der iaar kun paa et enkelt Sted Tale om, at de have forringet Udbyttet af Foraarssæden ved deres Ødelæggelser.

Angaaende Afgrøden af de enkelte Sædarter skal man endvidere meddele følgende særlige Bemærkninger.

Hveden er blandt alle Kornsorterne den, som maa anses for at have givet den bedste Afgrøde, idet baade Kvantiteten og Kvaliteten i Landets egenlige Hvedeegne, Lolland og Falster samt Syd-Sjælland, synes at have været meget tilfredsstillende. For Øernes Vedkommende er saaledes Kvantiteten betegnet i Maribo Amt som højere end meget god, — i 6 Amter, nemlig Præstø, Sorø, Holbæk, Frederiksborg, Odense og Bornholms, som meget god — og i de 2 Amter, Kjøbenhavns og Svendborg, tildels som meget god. Kvaliteten er derhos betegnet omtrent ligesaa gunstig, nemlig i Maribo Amt som højere end meget god, — i 6 Amter, nemlig Præstø, Sorø, Holbæk, Frederiksborg, Odense og Svendborg, som meget god — i Kjøbenhavns Amt som noget over god og i Bornholms Amt ligefrem som god. For Jyllands Vedkommende er Kvantiteten betegnet i 3 Amter, nemlig Vejle, Viborg og Hjørring, som meget god — i 3 andre Amter, nemlig Aarhus, Randers og Aalborg, tildels som meget god — i de 2 Amter, Ringkjøbing og Ribe, som god — og i Thisted Amt tildels som god. Kvaliteten er betegnet i 2 Amter, nemlig Vejle og Viborg, som meget god — i 2 andre Amter, nemlig Aarhus og Randers, som noget over god — i 4 Amter, nemlig Hjørring, Thisted, Ringkjøbing og Ribe, som god — og i Aalborg Amt tildels som god. Det vil heraf være tydeligt, at Udfaldet af Hvedehøsten har været en Del ringere

i Jylland end paa Øerne; men Dyrkningen af denne Sædart er ogsaa i flere af Jyllands Amter kun lidet udbredt, og kun i den sydostlige og østlige Del af Jylland dyrkes den i noget større Omfang. — I Beretningen fra Præstø Amt ytres det, at Kvaliteten af Hvede maa i det Hele anses som meget tilfredsstillende, om end Hvedens Farve ej altid er den smukkeste. Squarehead-Hveden har især vist sig anbefalelsesværdig. — I Beretningen fra Aarhus Amt siges det, at Hveden efter Mejningen fik temmelig megen Regn, men ved omhyggelig at rejse Hobene paa Marken mellem Bygerne, og naar Blæsten havde lagt sig noget, blev Spiringen af Kjærnerne holdt en Del tilbage, saa at den ikke udbredte sig ret meget i Toppen af Negene. Af Lejesæd var der ikke overvejende meget i Hvedemarken. Paa sine Steder klages der over, at Hveden er i høj Grad angreben af Mugsvampe og af Rust. — I Beretningen fra Aalborg Amt bemærkes, at det i en Indberetning til Amtet fra Klarupgaards Gods i Fleskum Herred er meddelt, at Hveden, navnlig Squarehead, tegnede udmærket, men led Skade af Regnen i Høsten, da den begyndte at spire, medens den stod afmejet paa Markerne.

Rugen har vel givet en rigelig Mængde af Straa, men derimod synes Udbyttet af Kjærnen ikke at have givet saa mange Fold, som man havde ventet; med Hensyn til Beskaffenheden af Kjærnen synes man i det Hele at have været ret vel tilfreds, i højere Grad dog i Jylland end paa Øerne. Kvantiteten er i Beretningerne fra Øernes Amter betegnet i 3 Amter, nemlig Holbæk, Præstø og Odense, som meget god, i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god, i Maribo og Svendborg Amter som noget over god og i de 3 Amter, Frederiksborg, Sorø og Bornholms, som god. I Beretningerne fra Jyllands Amter er den betegnet i Hjørring Amt som meget god, i Ringkjøbing Amt tildels som meget god, i de 3 Amter, Thisted, Aalborg og Aarhus, som noget over god og i de 4 Amter, Viborg, Randers, Vejle og Ribe, som god. Kvaliteten er paa Øerne betegnet i 5 Amter, nemlig Holbæk, Præstø, Maribo, Odense og Svendborg, som meget god, i Kjøbenhavns Amt som noget over god og i de 3 Amter, Frederiksborg, Sorø og Born-

holms, som god. — I Jylland er den betegnet i 5 Amter, nemlig Hjørring, Viborg, Vejle, Ringkjøbing og Ribe, som meget god og i 4 Amter, nemlig Thisted, Aalborg, Randers og Aarhus, tildels som meget god. — I Beretningerne fra flere Amter, saasom Frederiksborg, Hjørring, Aalborg, Viborg, Randers og Aarhus, fremhæves det, at under Rugens Blomstring (i dens Drætid) indtraf uheldigt Vejr med Regn og Blæst, der bevirkede, at Kjærnesætningen blev mangelfuld, idet der kom Spring i Aksene, hvorved Udbyttet i Fold selvfølgelig forringedes. — I Beretningerne fra Thisted, Ringkjøbing, Ribe, Aarhus og Aalborg Amter omtales det ogsaa, at en Del af den modne Rug gik tabt ved den stærke Storm i de første Dage af Avgust Maaned. Om Indbjærgningen af Rugen udtale kun enkelte af Beretningerne sig særlig. — I Beretningen fra Aalborg Amt omtales det fra Lundbæk Gods i Hornum Herred, at den afmejede Rug, der stod ude paa Marken under den langvarige Regn, tildels spirede; men fra en anden større Ejendom i samme Amt, nemlig Randrup Gods i Hellum-Hindsted Herreders Jurisdiktion, bemærkes det derimod, at Rugen blev fortrinlig bjærget. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres det ligeledes, at Kvaliteten synes overalt at være god, da Vejret under Indhøstningen var heldigt.

Byggen maa antages med Hensyn til Mængden af Straa og af Korn i det Hele taget at staa over en Middelhøst; men med Hensyn til Beskaffenheden af Kjærnen svarer den næppe til et Middelaars Udbytte. Kvantiteten er for Øernes Vedkommende i 7 Amter, nemlig Frederiksborg, Holbæk, Præstø, Bornholms, Maribo, Odense og Svendborg, karakteriseret som meget god, i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god og i Sorø Amt som god; for Jyllands Vedkommende i 5 Amter, nemlig Hjørring, Aalborg, Viborg, Randers og Vejle, som meget god, i Aarhus Amt tildels som meget god, i Thisted og Ringkjøbing Amter som noget over god og i Ribe Amt som god. Kvaliteten er derimod betegnet paa følgende Maade for Øernes Vedkommende, i Bornholms og Odense Amter som meget god, i Kjøbenhavns og Svendborg Amter

som noget over god og i de 5 Amter, Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø og Maribo, som god; for Jyllands Vedkommende i 7 Amter, nemlig Hjørring, Aalborg, Viborg, Randers, Aarhus, Vejle og Ribe som god og i Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som god. — Af de anførte Karakterbetegnelser fremgaar det ikke alene, at Kvaliteten af Byggen næsten overalt i Landet kun har været mindre heldig, men det synes ogsaa, at Udbyttet af denne Sædart er i Jylland endnu mindre vellykket end paa Øerne. Som Grund hertil anføres i Beretningerne fra de Amter, som overhovedet udtale sig særlig om Byggen, saasom Præstø, Svendborg, Hjørring, Thisted, Aalborg, Viborg, Aarhus, Ringkjøbing og Ribe Amter, dels at som en Følge af megen Regn og Blæst i Sædens Udviklingstid en Del Byg tidlig gik i Leje, dels at det fornemlig var Byggen, der tog Skade ved efter Mejningen at staa ude paa Marken under den langvarige Regnperiode fra den 20de Avgust til den 7de September, hvorved Kjærnen tabte baade i Farve og Fylde, ligesom ogsaa en Del Korn spirede i Negene. I Almindelighed kan Byggen derfor iaar næppe anses for synderlig brugelig som Maltvare; kun hvor det lykkedes at faa den i Hus forinden Regnen i Avgust begyndte, vil den give en god Handelsvare. — I Beretningen fra Aarhus Amt tilføjes det iøvrigt, at der paa nogle Steder ved Tærskningen havde vist sig en usædvanlig Mængde af aldeles svange Kjærner og forholdsvis et tarveligt Udbytte af fyldige Kjærner. — I de nordvestlige og vestlige Egne af Jylland blev, som foran omtalt, Bygavlens Udbytte end mere forringet ved den stærke Storm i de første Dage af Avgust Maaned, der afpidskede en betydelig Del af det modne Korn paa Marken, hvad særlig fremhæves i Beretningerne fra Thisted, Ringkjøbing, Ribe, Viborg, Aalborg og Hjørring Amter.

Havren synes med Hensyn til Mængden af Korn og Straa at have givet et særdeles rigeligt Udbytte, ligesom dens Afgrøde med Hensyn til Beskaffenheden af Kjærnen maa antages for i det Hele taget at have været vellykket. Kvantiteten er nemlig i Beretningerne fra alle 9 Amter paa Øerne betegnet med Karakteren

meget god, — og i Beretningerne fra Jyllands Amter er den i Aalborg Amt karakteriseret som højere end meget god, i de 6 Amter, Hjørring, Viborg, Randers, Aarhus, Vejle og Ribe, som meget god, i Ringkjøbing Amt som højere end god og i Thisted Amt som god. Kvaliteten er betegnet med følgende Karakterer, nemlig for Øernes Vedkommende i de 5 Amter, Holbæk, Bornholms, Maribo, Odense og Svendborg, som meget god, i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god og i de 3 Amter, Frederiksborg, Sorø og Præstø, som god, — og for Jyllands Vedkommende i de 2 Amter, Hjørring og Ribe, som meget god, i Aalborg Amt tildels som meget god, i de 2 Amter, Randers og Aarhus, som højere end god, i de 2 Amter, Viborg og Vejle, som god, i Ringkjøbing Amt som noget over temmelig god og i Thisted Amt kun som maadelig. — I Beretningerne fra Øernes Amter er Havren saa godt som ikke gjort til Gjenstand for særlig Omtale, idet de væsentlig indskrænke sig til Bemærkninger om, at det uheldige Høstvejr i Almindelighed har forringet Sædens Kvalitet; alene i Beretningen fra Præstø Amt ytres det, at ogsaa Havren led af Fugtigheden, og det saa meget mere, som den isaaede Kløver voksede saa stærkt til, at den meget forsinkede Indhøstningen. — Af Beretningerne fra Jyllands Amter omtale flere, saasom Beretningerne fra Hjørring, Thisted, Viborg, Aalborg, Aarhus og Ringkjøbing, at Havrens Kvalitet ofte tog Skade under den vanskelige Indbjærgning, men det fremhæves paa den anden Side ogsaa udtrykkelig, saaledes i Beretningen fra Aalborg Amt, at da Havren i Regelen høstes senere end Byggen, og da Høstvejret fra den 8de September af i det Hele blev fortrinligt, lykkedes det paa mange Steder at faa Havren vel tørret i Hus. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres det vel, at der blandt Havren fandtes en Del Lejesæd, og at en Del Korn spirede efter Mejningen, hvilket i størst Omfang var Tilfældet, hvor Kornet stod I Nærheden af Skovene; men det tilføjes derhos i den samme Beretning, at af Vaarsæden synes dog Havren at have givet det største Udbytte. — I Thisted Amt er derimod Afgrøden af Havren, som allerede foran fremhævet, bleven ødelagt ved den voldsomme

Storm i de første Dage af Avgust Maaned, og ligeledes udtales det i Beretningen fra Ringkjøbing Amt, at dette Uvejr medtog Havren i saa høj Grad, at Udbyttet omtrent maa anses for mislykket. Ogsaa Beretningerne fra Hjørring og Viborg Amter omtale, at Virkningerne af bemeldte Naturbegivenhed i følelig Grad sporedes paa Havrehøsten.

Bælgsædens Afgrøde synes i det Hele taget at være ret heldig, dog noget bedre med Hensyn til Mængden end med Hensyn til Beskaffenheden. Hvad angaar Kvantiteten, da er den for Øernes Vedkommende betegnet i 3 Amter som meget god, i 2 tildels som meget god og i 4 som god — og for Jyllands Vedkommende i 4 Amter som meget god, i 2 tildels som meget god, i 1 som noget over god og i 2 som god. Dens Kvalitet er derimod for Øernes Vedkommende kun i 2 Amter betegnet som meget god, i 1 tildels som god, i 2 som noget over god og i 4 som god — og for Jyllands Vedkommende i 1 Amt som noget over god, i 5 som god, i 2 tildels som god og i 1 som temmelig god. Det fremgaar heraf, at Kvaliteten har i Jylland været mindre tilfredsstillende end paa Øerne, men forøvrigt er Dyrkningen af denne Sædart en Del mindre udbredt i den førstnævnte Landsdel end i den sidstnævnte, og væsenligst er dens Dyrkning af Betydning paa Lolland og Falster, hvorfra Udfaldet af Høsten er betegnet i Kvantitet som meget god og i Kvalitet som noget over god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres, at det fra et enkelt Sted i Amtet var udtalt, at Ærter og Bønner lige fra Foraaret stode meget trykkede, uden at Grunden dertil kan angives. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det, at skjøndt Sædeærterne angives i Foraaret at have været af meget ringe Kvalitet og for en stor Del mugne, kom desuagtet en Del deraf ordenlig op, og den lille Afgrøde, som de gav, synes at være af god Kvalitet; paa andre Steder vare Ærterne ualmindelig frodige og stærkt besatte med Bælge, men have taget ikke ubetydelig Skade paa Grund af Regnen. — I Beretningen fra Viborg Amt bemærkes det, at paa Grund af det regnfulde Vejrlig

under Indhøstningen svarer Kvaliteten af Bælgsæden ikke til Kvantiteten.

Boghveden har i det Hele taget kun givet et ringe Udbytte, der tilmed er simpelt af Beskaffenhed. Dens Dyrkning har imidlertid kun nogen virkelig Betydning i Midt-Jylland, nemlig i forskjellige Egne af Ribe, Ringkjøbing, Vejle, Aarhus, Viborg, Randers og Aalborg Amter, hvorimod den ikke nævnes i Beretningerne fra Hjørring og Thisted Amter. Paa Øerne anføres den kun i Odense og Svendborg Amter samt fra enkelte Steder i Præstø og Kjøbenhavns Amter. — I Beretningerne fra de 7 Amter i Jylland, som overhovedet nævne den, er saavel Kvantiteten som Kvaliteten kun betegnet som temmelig god eller endog tildels som temmelig god; — i de 2 Amter i Fyn og i Kjøbenhavns Amt er den betegnet som god, men i Præstø Amt er Kvantiteten kun betegnet som temmelig god og Kvaliteten som god. Som Grund til det mislykkede Udfald fremhæve Beretningerne fra flere af Amterne i Jylland, at Boghveden allerede i Blomstringstiden tog Skade af Regnen og Blæsten i Juni Maaned, hvorhos det ogsaa bemærkes i nogle af Beretningerne, at den stærke Storm i Begyndelsen af Avgust Maaned yderligere forringede Afgrøden. — I Beretningerne fra Øernes Amter er den ikke gjort til Gjenstand for særlig Omtale.

Raps er iaar anført i Beretningerne fra 4 Amter paa Øerne, nemlig Kjøbenhavns, Præstø, Odense og Svendborg, og ligeledes fra 4 Amter i Jylland, nemlig Thisted, Vejle, Ringkjøbing og Ribe; men iøvrigt er det kun paa enkelte Ejendomme i de ommeldte Amter, at denne Sædart har været dyrket, hvorfor Udfaldet deraf er af mindre Betydning ved Betragtningen af Landets Høstudbytte i sin Helhed. — Paa Øerne er i Kjøbenhavns og Præstø Amter saavel Kvantiteten som Kvaliteten betegnet som god, og i Svendborg Amt Kvantiteten ligeledes som god og Kvaliteten endog som meget god, men i Odense Amt er baade Kvantitet og Kvalitet kun betegnet som temmelig god. I Jylland er saavel Kvantiteten som Kvaliteten betegnet i Vejle, Ribe og Ring-

kjøbing Amter som meget god eller tildels som meget god og i Thisted Amt som god.

Kartoffelhøsten har overalt kun givet et meget simpelt Udbytte, idet hverken Kvantiteten eller Kvaliteten i noget af alle Landets Amter er betegnet højere end temmelig god, hvorhos Kvantiteten endog i 3 Amter paa Øerne og i 4 i Jylland er karakteriseret som maadelig og Kvaliteten ligeledes i 2 Amter i Jylland som maadelig. — I Beretningerne fra de fleste af Landets Amter omtales det særlig, at den sædvanlige Sygdom iaar har været meget udbredt blandt Kartoflerne, da den regnfulde, men dog varme Sommer netop bidrog til at fremme dette Onde. Ved Siden deraf fremhæves det tillige i Beretningerne fra Hjørring, Aalborg, Randers, Aarhus og Ribe Amter, at Kartoflerne allerede under deres Blomstring bleve standsede i Væksten ved megen Regn samt Frost i nogle Nætter i Slutningen af Juli og Begyndelsen af Avgust Maaned, og desuden bemærkes det i Beretningerne fra Hjørring, Thisted, Aalborg, Aarhus og Ringkjøbing Amter, at Kartoflerne paa mange Steder bleve bragte af Grøde ved den stærke Storm i de første Dage af Avgust Maaned. I Modsætning hertil gjøres der imidlertid i Beretningen fra Hjørring Amt opmærksom paa, at de af en enkelt større Ejendomsbesidder dyrkede skotske Kartofler havde holdt sig godt og vare sunde, saa at de gave et Middeludbytte. — I Beretningen fra Aalborg Amt ytres det derhos fra Randrup Gods i Hellum-Hindsted Herreders Jurisdiktion, at Kartoflerne ere meget forskjellige, men hvor der er anvendt lidt Omhu paa Dyrkningen af dem, er Avlen langt fra saa ringe som almindelig antaget og opgivet.

Sukkerroer findes kun anført i enkelte af Beretningerne, paa Øerne fra de 3 Amter, Maribo, Odense og Svendborg. Udbyttet karakteriseres baade i Kvantitet og Kvalitet som meget godt i Maribo og Svendborg Amter og som godt i Odense Amt. I Beretningerne fra Jylland nævnes de fra 4 Amter, nemlig Randers, Aarhus, Vejle og Ribe, hvor Afgrøden i det Hele taget ogsaa synes

at have været ret vellykket; fra Randers og Vejle Amter er der dog ikke givet nogen Karakterbetegnelse for Kvaliteten. — Iøvrigt tilføjes det udtrykkelig i Beretningerne fra Aarhus, Vejle og Ribe Amter, at Dyrkningen af disse Roer kun har fundet Sted paa enkelte Steder i Amtet.

Af andre Rodfrugter synes Afgrøden at have været i høj Grad tilfredsstillende; i det Mindste er saavel Kvantiteten som Kvaliteten i saa godt som alle Landets Amter betegnet som meget god, i et Par enkelte vel tildels som meget god; ikkun i Hjørring Amt er Kvantiteten kun karakteriseret som god, men Kvaliteten derimod som meget god. — I Beretningen fra Præstø Amt bemærkes det forøvrigt, at en Del af Roerne og Gulerødderne løb stærkt i Frø. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres det derimod, at Runkelroerne særlig angives at staa smukt, om de end tildels ikke ere meget store, og Gulerødderne have vist en overordenlig kraftig og vedholdende Vækst, der vedvarede helt ind i Oktober. Det fremhæves derhos, at i Modsætning til forrige Aar ere Oldenborrelarvernes Ødelæggelser iaar slet ikke bemærkede i Roemarkerne, skjøndt disse have ligget ved Siden af de Marker, hvor de gjorde saa stor Skade ifjor, og uagtet disse skadelige Insekter ikke have vist sig at have Flyveaar der iaar.

Høhøsten har, som allerede foran bemærket, været ualmindelig fortrinlig, baade hvad Agerhøet og hvad Enghøet angaar. Den betegnes nemlig med Hensyn til Kvantiteten i Beretningerne fra nogle Amter som udmærket god og fra alle de øvrige Amter i hele Landet som meget god eller noget derover og med Hensyn til Kvaliteten ligeledes næsten overalt som meget god eller noget derover; dog er Enghøet i Beretningen fra Kjøbenhavns Amt karakteriseret i Kvantitet tildels som meget god og i Beretningen fra Ringkjøbing Amt i Kvalitet tildels som meget god. — Forøvrigt udtale Beretningerne fra de fleste af Landets Amter sig med en sjælden Enstemmighed om, at Høhøsten iaar har været langt rigeligere end det i mange Aar har været Tilfældet, da den

milde Vinter i Forbindelse med det regnfulde, men dog varme Vejrlig i Foraarets og Sommerens Løb i usædvanlig Grad havde fremmet Græsvæksten, og Afgrøden næsten overalt blev indbjærget i forholdsvis godt og tørt Vejr. — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt bemærkes det dog, at ifølge et Par til Amtet indkomne Beretninger fra Bølling og Skjern Sogne i Bølling Herred havde den overvejende Del af Enghøet i denne Egn taget Skade med Hensyn til Kvaliteten paa Grund af uheldige Afvandingsforhold i Skjernaa-Dalen.

Høstudbyttet i Aaret 1882.

Produit de la récolte en 1882.

Det statistiske Bureau har for Aaret 1882 paa sædvanlig Maade foretaget en Beregning af Høstudbyttets Størrelse og Værdi ved Hjælp af de Oplysninger, som man gjennem Amterne har indhentet fra samtlige By- og Sogneraad om, hvormange Fold enhver af de vigtigere Sæd- og Plantearter gjennemsnitlig har givet i hvert af Landets Sogne. Hovedresultaterne af denne Beregning meddeles i det Følgende, nemlig for de enkelte Amter, for de enkelte Landsdele og for hele Landet under Et, idet de sammenholdes dels med Resultaterne af det foregaaende Aars Høst, dels med Gjennemsnitsudbyttet af de sidste 5 Aar. Ved Udregningen for 1882 har man været saa heldig at kunne benytte nogenlunde samtidige Opgivelser om Udstrækningen af de Arealer, der have været anvendte til enhver af de paagjældende Sæd- og Plantearter, idet man har kunnet betjene sig af de den 15de Juli 1881 over hele Landet indsamlede Oplysninger om Arealets Benyttelse efter den i det statistiske Bureau foretagne foreløbige Opgjørelse af det indkomne Materiale, og det Billede, man herved faar af Høsten i 1882, vil saaledes komme Virkeligheden temmelig nær. Med Hensyn til Priserne har man som sædvanlig dels benyttet Kapitelstaksterne for det paagjældende Aar, dels søgt at tilvejebringe Priser, der maatte antages saa nær som muligt at svare til de virkelige Markedsværdier.

Ifølge den foretagne Beregning blev der i 1882 i hele Landet indhøstet:

			til en Værdi af:		af den samlede Værdi:
af Hvede *(froment)* .	1,153617	Tdr.	18,393121	Kr.	o: 6,35 pCt.
- Rug *(seigle)*	4,245517	—	47,722736	—	- 16,47 —
- Byg *(orge)*	6,032510	—	62,447883	—	- 21,56 —
- Havre *(avoine)* . .	8,743000	—	61,470194	—	- 21,22 —
- Boghvede *(sarrasin)*	142000	—	1,426713	—	- 0,49 —
- Ærter og anden Bælgsæd *(légumes)*	378011	—	5,427458	—	- 1,87 —
- Blandsæd *(provende)*	2,122960	—	17,628097	—	- 6,09 —
- Kartofler *(pommes de terre)*	2,071349	—	7,937920	—	- 2,74 —
- Andre Rodfrugter *(autres racines)*. .	7,985533	—	7,674919	—	- 2,65 —
- Raps *(colza)*	15854	—	380496	—	- 0,13 —
- Agerhø *(trèfle et herbes)*	1,157521	Læs à 1000 ℔	32,080388	—	- 11,08 —
- Enghø *(foin)* . . .	1,278965	—	27,097148	—	- 9,35 —
			289,687073	Kr.	o: 100,00 pCt.

Hvorledes dette Udbytte fordeler sig paa de enkelte Amter, vil ses af efterfølgende Tabel:

Oversigt over Udbyttet

Amt.	Hvede. *froment.*		Rug. *seigle.*		Byg. *orge.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	32742	520599	243598	2,701497	475995	5,016988
Frederiksborg . . .	14385	228722	238004	2,639465	304939	3,214059
Holbæk	101619	1,615743	275014	3,049905	573322	6,042813
Sorø	108898	1,731479	235417	2,610774	487921	5,142687
Præstø	158862	2,499129	209098	2,318897	503338	5,305181
Bornholms	28738	456934	82604	875603	104189	1,053351
Maribo	293798	4,748784	109929	1,324645	441145	4,844416
Odense	131787	2,095413	311697	3,425551	510200	5,520365
Svendborg	128373	2,041129	242523	2,665327	463265	5,012527
Øernes Amter . .	999202	15,937932	1,947884	21,611664	3,864314	41,152387
Hjørring	9403	149508	265174	2,975253	226124	2,148178
Thisted	2714	43152	135075	1,606117	137687	1,323254
Aalborg	4061	64570	250937	2,782204	226104	2,131627
Viborg	3942	62670	295006	3,229964	220457	2,091157
Randers	20146	320323	308084	3,308831	327039	3,155927
Aarhus	31152	495308	320745	3,444799	383962	3,705233
Vejle	66861	1,063092	256968	2,884890	362848	3,703205
Ringkjøbing	5397	85815	272788	3,431672	150060	1,590633
Ribe	10739	170751	192856	2,447342	133915	1,446282
Jyllands Amter . .	154415	2,455189	2,297633	26,111072	2,168196	21,295496
Hele Kongeriget . .	1,153617	18,393121	4,245517	47,722736	6,032510	62,447883

af Høsten i Aaret 1882.

Havre. *avoine.*		Boghvede. *sarrasin.*		Ærter og anden Bælgsæd. *légumes.*		Blandsæd. *provende.*	
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
341258	2,569674	240	2425	33312	487021	133657	1,140096
376540	2,835344	1086	10970	15283	223438	129744	1,106714
411637	3,099626	440	4444	32765	479024	127382	1,086569
381766	2,874698	314	3171	26004	371076	198006	1,688990
392491	2,955457	196	1980	65941	933352	202082	1,723760
165923	1,110025	60	606	14417	205730	62295	487770
225797	1,630657	420	4240	67970	977449	190558	1,621568
516024	3,720534	7682	77588	21943	313126	293035	2,464425
424820	3,062951	4527	45723	35593	507913	196337	1,651194
3,236256	23,858966	14965	151147	313228	4,498129	1,533096	12,971086
606060	3,860602	522	5272	2623	37430	73436	544161
417236	2,669554	52	525	9059	129272	47649	356227
609599	3,815765	11913	120321	3149	44952	45478	332801
789212	5,156801	15034	151850	5354	76459	48807	367391
718578	5,037234	8687	87757	7553	107852	64799	511248
781403	5,477633	9095	91868	12912	184384	96036	757714
730588	5,201823	17437	171538	13060	190940	105438	862950
478601	3,560795	19863	212335	2809	40113	67234	570802
375467	2,831021	44432	434100	8264	117927	40987	353717
5,506744	37,611228	127035	1,275566	64783	929329	589864	4,657011
8,743000	61,470194	142000	1,426713	378011	5,427458	2,122960	17,628097

Oversigt over Udbyttet af

Amt.	Kartofler. *pommes de terre.*		Andre Rodfrugter. *autres racines.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	88283	348716	1,149497	1,149497
Frederiksborg	173522	685412	496699	496699
Holbæk	98819	390338	787826	787826
Sorø	61209	241776	410616	410616
Præstø	44292	174953	295385	295385
Bornholms	77111	292250	122131	122131
Maribo	49600	204478	586399	586399
Odense	140349	569816	686470	686470
Svendborg	120948	491048	344338	344338
Øernes Amter	854133	3,398787	4,879361	4,879361
Hjørring	123136	438364	326336	293702
Thisted	112058	403611	215232	193709
Aalborg	240588	850995	342167	307952
Viborg	107733	382725	340325	306295
Randers	96814	350497	524858	472375
Aarhus	71949	260447	572256	515026
Vejle	94008	366977	380805	342725
Ringkjøbing	239279	952330	249967	224971
Ribe	131651	533187	154226	138803
Jyllands Amter	1,217216	4,539133	3,106172	2,795558
Hele Kongeriget	2,071349	7,937920	7,985533	7,674919

Høsten i Aaret 1882 (fortsat).

Raps. *colza.*		Agerhø. *trèfle et herbes.*		Enghø. *foin.*		Den samlede Værdi i Kroner. *valeur totale en Kr.*
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	
490	11760	81006	2,430180	29013	725325	17,103778
621	14904	97856	2,935665	25017	625425	15,016817
290	6960	91179	2,735355	47505	1,187625	20,486228
126	3024	92786	2,783580	29484	737100	18,598971
486	11664	100703	3,021090	38317	957925	20,198773
144	3456	33819	811656	14168	283360	5,702872
1024	24576	71343	2,140290	34036	850888	18,958390
5367	128808	99331	2,979930	61194	1,529850	23,511876
3337	80088	82618	2,478540	39008	975200	19,355978
11885	285240	750641	22,316286	317742	7,872698	158,933683
"	"	64416	1,545984	112749	2,254980	14,253434
1038	24912	41656	999744	51498	1,029960	8,780037
"	"	54653	1,311678	95305	1,906100	13,668965
200	4800	26636	639264	101647	2,032930	14,502306
1118	26832	27797	667116	108185	2,163700	16,209692
130	3120	49656	1,191744	76889	1,537780	17,665056
225	5400	68809	1,651416	87249	1,744980	18,189936
1258	30192	46393	1,113420	193780	3,875600	15,688678
"	"	26864	643736	133921	2,678420	11,795286
3969	95256	406880	9,764102	961223	19,224450	130,753390
15854	380496	1,157521	32,080388	1,278965	27,097148	289,687073

Høsten i 1882 havde altsaa en samlet Bruttoværdi af 289,7 Millioner Kroner, nemlig 158,9 Mill. Kr. for Øerne og 130,8 Mill. Kr. for Jylland. Sammenstilles disse Værdier med de tilsvarende for 1881 og med Gjennemsnitsværdierne for det sidste Femaar 1878—82, viser det sig, at Høsten indbragte:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsnittet af 1878—82.
for hele Landet . .	289,7 Mill. Kr.	291,6 Mill. Kr.	294,8 Mill. Kr.
- Øerne	158,9 —	156,1 —	165,0 —
- Jylland	130,8 —	135,5 —	129,8 —

Det ses heraf, at Høstens Værdi i 1882 for hele Landet har været 1,9 Mill. Kr. mindre end i 1881, idet den vel for Øerne har været 2,8 Mill. Kr. større, men derimod for Jylland 4,7 Mill. Kr. mindre. Der kan her være Anledning til at minde om, at Høsten i 1881 faldt særlig slet ud for Øerne, væsenlig paa Grund af den i dette Aar mislykkede Hvedehøst i Forbindelse med daarligt Udbytte af Agerhøet. Men Aaret 1882 vilde for hele Landets og Jyllands Vedkommende staa endnu lavere under 1881, hvis man for dette sidstnævnte Aar havde kunnet foretage Høstberegningen med de i det samme Aar indsamlede nye Arealopgivelser istedetfor med de 5 Aar tidligere indhentede Oplysninger om Arealets Benyttelse fra 1876. I Jylland har der nemlig i Femaarets Løb fundet en meget betydelig Forøgelse Sted i det Areal, som kommer i Betragtning ved Høsten, medens det for Øerne endog opgives lidt mindre i 1881 end i 1876. — Sammenlignes Værdien af Høsten i 1882 med Gjennemsnitsværdierne for Femaaret 1878—82, viser det sig, at Værdiudbyttet i 1882 for hele Landet har været 5,1 Mill. Kr. mindre, nemlig for Øerne 6,1 Mill. Kr. mindre, for Jylland derimod 1,0 Mill. Kr. større, end Gjennemsnitsværdierne. Erindres nu tillige, som nylig omtalt, at de 4 første Aar af Femaaret ere beregnede med Arealopgivelserne fra 1876 og altsaa tiltagende noget for lavt, saa at ogsaa Gjennemsnitsværdierne i Virkeligheden vilde blive noget større end her opført, vil man som Resultat faa, at Aaret 1882 har, naar det samlede Høstudbytte beregnes i Henhold til sin Markedspris, været endel under et Gjennemsnitsaar.

Værdiudbyttet af de enkelte Sæd- og Plantearter (ordnede efter Værdiernes Størrelse i 1882) har i hele Landet været følgende:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
af Byg	62,4 Mill. Kr.	62,9 Mill. Kr.	65,6 Mill. Kr.
- Havre	61,5 —	59,0 —	59,0 —
- Rug	47,7 —	60,3 —	54,1 —
- Agerhø	32,1 —	25,7 —	30,5 —
- Enghø	27,1 —	35,3 —	29,0 —
- Hvede	18,4 —	14,4 —	20,5 —
- Blandsæd	17,6 —	9,1 —	11,0 —
- Kartofler	7,9 —	12,8 —	11,0 —
- Rodfrugter (u. Kartofler)	7,7 —	3,6 —	6,0 —
- Bælgsæd	5,4 —	6,4 —	6,0 —
- Boghvede	1,4 —	2,0 —	1,9 —
- Raps	0,4 —	0,2 —	0,2 —

Af de anførte Planter have Havre, Agerhø, Hvede, Blandsæd, Rodfrugter og Raps i 1882 givet et større Værdiudbytte end i 1881, Byg, Rug, Enghø, Kartofler, Bælgsæd og Boghvede derimod et mindre Værdiudbytte, og det samme Forhold finder Sted i større eller mindre Grad ligeoverfor Gjennemsnitsværdierne, undtagen for Hveden, der i 1882 vel har havt en større Værdi end i 1881, men derimod en mindre Værdi end i Gjennemsnittet af Femaaret. — Den forholdsvis største Værdiforøgelse har i 1882 fundet Sted for Blandsædens og Rodfrugternes Vedkommende, idet Blandsæden i 1882 indbragte henved dobbelt saa meget som i 1881, nemlig i hele Landet 17,6 Mill. Kr. (hvoraf 13,0 Mill. paa Øerne, 4,6 Mill. i Jylland) mod 9,1 Mill. Kr. i 1881 (nemlig 6,9 Mill. paa Øerne, 2,2 Mill. i Jylland), og Rodfrugterne mer end dobbelt saa meget, nemlig 7,7 Mill. Kr. i 1882 (4,9 for Øerne, 2,8 for Jylland) mod 3,6 Mill. Kr. i 1881 (2,6 for Øerne, 1,0 for Jylland); Gjennemsnitsværdierne beløb sig for Blandsæden til 11,0 Mill. Kr., for Rodfrugterne til 6,0 Mill. Kr. Hveden har givet 4,0 Mill. Kr. mere end i 1881, hvilken Værdiforøgelse udelukkende falder paa Øerne, men 2,1 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af 1878—82.

Havren viser saavel overfor 1881 som overfor Gjennemsnittet af Femaaret en Merindtægt af 2,5 Mill. Kr., der næsten fuldstændig kommer Jylland tilgode. Agerhø har i 1882 indbragt 6,4 Mill. Kr. mere end i 1881 (4,2 Mill. mere for Øerne, 2,2 Mill. mere for Jylland) og 1,6 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Og endelig har Rapsens Værdiudbytte været dobbelt saa stort i 1882 som baade i 1881 og i Gjennemsnittet af 1878—82, nemlig 0,4 Mill. Kr. mod 0,2 Mill. Kr. — Derimod viser Rugen en betydelig Mindreindtægt i 1882, nemlig for hele Landet 12,6 Mill. Kr. mindre (for Øerne 6,6 Mill. mindre, for Jylland 6,0 Mill. mindre) end i 1881 og 6,4 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnitsværdien. Enghø viser ligeledes en ikke ubetydelig Mindreindtægt, for hele Landet 8,2 Mill. Kr. mindre (for Øerne 2,6 Mill. mindre, for Jylland 5,6 Mill. mindre) end i 1881 og 1,9 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnitsværdien. Kartoflerne have i 1882 kun givet 7,9 Mill. Kr. (3,4 paa Øerne, 4,5 i Jylland) mod 12,8 Mill. Kr. i 1881 (hvoraf 6,3 paa Øerne og 6,5 i Jylland) og mod 11,0 Mill. Kr. i Gjennemsnittet af Femaaret. Boghveden har kun givet 1,4 Mill. Kr. i 1882 mod 2,0 Mill. Kr. i 1881 og 1,9 Mill. Kr. i Gjennemsnittet af Femaaret. Af Bælgsæden har Værdiudbyttet været 1,0 Mill. Kr. mindre end i 1881 og 0,6 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnitsværdien. Endelig har der ogsaa for Byggen været en lille Mindreindtægt i 1882, nemlig for hele Landet 0,5 Mill. Kr. mindre (for Øerne 1,4 Mill. mindre, for Jylland derimod 0,9 Mill. mere) end i 1881 og 3,2 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af 1878—82.

Selve Udbyttet i Tønder og Læs af Høsten i 1882 har imidlertid kun for 3 af de omhandlede Sæd- og Plantearter været mindre end i 1881, nemlig for Kartofler 0,9 Mill. Tdr. mindre (for Øerne 0,5 Mill. Tdr. mindre, for Jylland 0,4 Mill. Tdr. mindre) og ligeledes for Boghvede og Bælgsæd noget mindre end i 1881, medens Rugavlen paa det allernærmeste har havt samme Størrelse i begge Aarene, saavel paa Øerne som i Jylland, og alle de andre Sæd- og Plantearter endog have givet et betydelig større Udbytte end i 1881. Hveden indbragte saaledes i 1882 0,3 Mill. Tdr. mere,

hovedsagelig paa Øerne (hvor dog Frederiksborg Amt havde over 6000 Tdr. mindre end i 1881); af Byg avledes der i hele Landet 0,6 Mill. Tdr. mere (0,4 Mill. mere paa Øerne, 0,2 Mill. mere i Jylland), af Havre 1,3 Mill. Tdr. mere (0,5 Mill. mere paa Øerne, 0,8 Mill. mere i Jylland); Blandsæden gav endogsaa et Udbytte, der var mer end dobbelt saa stort som i 1881, nemlig for hele Landet 2,1 Mill. Tdr. i 1882 (for Øerne 1,5 Mill., for Jylland 0,6 Mill.) mod 1,0 Mill. Tdr. i 1881 (nemlig 0,7 Mill. for Øerne og 0,3 Mill. for Jylland); Forøgelsen er i Særdeleshed betydelig i Kjøbenhavns og Hjørring Amter. Rodfrugterne have givet langt over det dobbelte Udbytte mod i 1881, nemlig i hele Landet 8,0 Mill. Tdr. i 1882 (4,9 Mill. paa Øerne, 3,1 Mill. i Jylland) mod kun 3,2 Mill. Tdr. i 1881 (2,3 Mill. paa Øerne, 0,9 Mill. i Jylland), og denne Tilvækst viser sig ikke alene overfor Aaret 1881, men ogsaa overfor de tidligere Aar, saa det altsaa ses, at Dyrkningen af Rodfrugter er tiltagen overordenlig i hele Landet i det sidste Aar, og da særlig i Jylland. Af Raps er der avlet omtrent 16000 Tdr. i 1882 mod lidt over 8000 Tdr. i 1881. Af Agerhø har Udbyttet været dobbelt saa stort i 1882 som i 1881, nemlig for hele Landet 1,2 Mill. Læs à 1000 ℔ i 1882 (0,8 Mill. paa Øerne, 0,4 Mill. i Jylland) mod 0,6 Mill. Læs i 1881 (hvoraf 0,4 paa Øerne og 0,2 i Jylland); og af Enghø har Udbyttet i 1882 i hele Landet været 0,3 Mill. Læs større end i 1881 (nemlig 0,1 Mill. større paa Øerne, 0,2 Mill. større i Jylland).

Naar Aaret 1882 desuagtet staar saa tarveligt med Hensyn til Værdiudbyttet af Høsten, da maa Grunden selvfølgelig søges i, at Priserne paa Produkterne have været ualmindelig lave. Dette har i Virkeligheden ogsaa været Tilfældet. Ifølge Kapitelstaksterne har Gjennemsnitsprisen paa Rug i 1882 været 3,19 Kr. lavere pr. Td. end i 1881, paa Byg 1,04 Kr. lavere, paa Havre 0,97 Kr. lavere, paa Hvede 2,38 Kr. lavere og ligeledes lavere baade for Ærter og Boghvede. Endvidere har Prisen været nedsat lidt for Rodfrugter, men navnlig i en meget betydelig Grad for Agerhø og Enghø. — Et lignende Forhold viser sig, naar man sammenligner Priserne for Afgrøden af 1882 med Gjennemsnitspriserne for Femaaret

1878—82. Prisen for Hvede var nemlig 1,32 Kr., for Rug 1,50 Kr., for Byg 0,80 Kr. og for Havre 0,28 Kr. lavere pr. Td. i 1882 end efter Gjennemsnittet. Da Priserne paa Hø veksle meget efter Foderets Rigelighed og saavel Hø som Straa høstedes i usædvanlig rigeligt Maal i 1882, blev den naturlige Følge heraf, at ogsaa Værdien af Hø har maattet sættes meget lavt i Forhold til de indavlede Kvantiteter, skjøndt naturligvis disse sidste i Virkeligheden spille den største Rolle saavel for Landmanden i Særdeleshed som for Landet i det Hele, eftersom den langt overvejende Del af Høet forbruges paa Frembringelsesstedet.

Endnu maa man tilføje, at de nye Hvede-Arealer for alle Amter, kun med Undtagelse af Bornholms og Ringkjøbing Amter, og da navnlig paa Øerne, ere opgivne betydelig mindre i Udstrækning end i 1876, nemlig for hele Landet med c. 11000 Tdr. Ld., hvoraf for Øerne med c. 10000 og for Jylland med c. 1000 Tdr. Ld. mindre ɔ: for hele Landet med henved $^1/_{10}$, for Øerne med godt $^1/_{10}$ og for Jylland med $^1/_{15}$ mindre end i 1876. Da nu imidlertid de nye Areal-Opgivelser bleve indsamlede i Aaret 1881, hvor netop en stor Del af Hvedemarkerne paa Grund af det ugunstige Vejrlig bleve ompløjede og anvendte paa anden Maade, maa man, uagtet Bureauet ved Udsendelsen af Skemaerne vedrørende disse Forhold udtrykkelig udbad sig opgivet hele det Areal, der oprindelig var anvendt til Hvede, uanset om endel deraf senere maatte være bleven ompløjet, dog antage det for sandsynligt, at dette paa mange Steder ikke er bleven taget til Følge, hvilket yderligere bestyrkes ved den uforholdsmæssig store Tilvækst for flere andre Arealers Vedkommende, særlig for Blandsæd paa Øerne.

Høsten har i Landets enkelte Amter havt følgende Værdier (idet Rækken ordnes efter Værdiernes Størrelse i 1882):

		i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
i Odense	Amt . .	23,5 Mill. Kr.	23,3 Mill. Kr.	23,6 Mill. Kr.
- Holbæk	— . .	20,5 —	20,5 —	21,3 —
- Præstø	— . .	20,2 —	17,8 —	20,5 —
- Svendborg	— . .	19,3 —	19,3 —	19,7 —

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
i Maribo Amt . .	19,0 Mill. Kr.	17,3 Mill. Kr.	21,1 Mill. Kr.
- Sorø — . .	18,6 —	17,3 —	18,9 —
- Vejle — . .	18,2 —	19,0 —	18,4 —
- Aarhus — . .	17,7 —	18,9 —	18,5 —
- Kjøbenhavns — . .	17,1 —	17,7 —	18,0 —
- Randers — . .	16,2 —	17,1 —	16,6 —
- Ringkjøbing — . .	15,7 —	16,2 —	14,8 —
- Frederiksborg — . .	15,0 —	16,9 —	15,9 —
- Viborg — . .	14,5 —	14,9 —	14,3 —
- Hjørring — . .	14,2 —	14,1 —	13,6 —
- Aalborg — . .	13,7 —	13,3 —	13,0 —
- Ribe — . .	11,8 —	12,9 —	11,7 —
- Thisted — . .	8,8 —	9,2 —	8,9 —
- Bornholms — . .	5,7 —	5,9 —	6,0 —

Kun for Præstø, Maribo, Sorø, Aalborg, Odense og Hjørring Amter har Værdiudbyttet været større i 1882 end i 1881. For 2 Amter, nemlig Holbæk og Svendborg Amter, har Værdiudbyttet været ens i begge Aarene. Mer- eller Mindreværdien i 1882 i Sammenligning med Aaret 1881 udgjør nemlig:

for Præstø Amt . .	+ 2,4 Mill. Kr.	o: + 13,5	pCt.
- Maribo — . .	+ 1,7 —	- + 9,8	—
- Sorø — . .	+ 1,3 —	- + 7,5	—
- Aalborg — . .	+ 0,4 —	- + 3,0	—
- Odense — . .	+ 0,2 —	- + 0,9	—
- Hjørring — . .	+ 0,1 —	- + 0,7	—
- Holbæk — . .	÷ 0,0 —	- ÷ 0,0	—
- Svendborg — . .	÷ 0,0 —	- ÷ 0,0	—
- Viborg — . .	÷ 0,4 —	- ÷ 2,7	—
- Ringkjøbing — . .	÷ 0,5 —	- ÷ 3,1	—
- Bornholms — . .	÷ 0,2 —	- ÷ 3,4	—
- Kjøbenhavns — . .	÷ 0,6 —	- ÷ 3,4	—
- Vejle — . .	÷ 0,8 —	- ÷ 4,2	—

for	Thisted	Amt. .	÷	0,4	Mill. Kr.	o: ÷	4,3	pCt.
-	Randers	— . .	÷	0,9	—	- ÷	5,3	—
-	Aarhus	— . .	÷	1,2	—	- ÷	6,3	—
-	Ribe	— . .	÷	1,1	—	- ÷	8,5	—
-	Frederiksborg	— . .	÷	1,9	—	- ÷	11,2	—

Sammenligner man Værdierne for Amterne i 1882 med de tilsvarende i Gjennemsnittet af 1878—82, har Værdiudbyttet i 1882 kun i 5 Amter og det udelukkende jydske, nemlig i Ringkjøbing, Aalborg, Hjørring, Viborg og Ribe Amter, været større end Gjennemsnitsværdierne. Mer- eller Mindreværdien i 1882 udgjør nemlig i Sammenligning med Gjennemsnittet af 1878—82:

for	Ringkjøbing	Amt. .	+	0,9	Mill. Kr.	o: +	6,1	pCt.
-	Aalborg	— . .	+	0,7	—	- +	5,4	—
-	Hjørring	— . .	+	0,6	—	- +	4,4	—
-	Viborg	— . .	+	0,2	—	- +	1,4	—
-	Ribe	— . .	+	0,1	—	- +	0,9	—
-	Odense	— . .	÷	0,1	—	- ÷	0,4	—
-	Thisted	— . .	÷	0,1	—	- ÷	1,1	—
-	Vejle	— . .	÷	0,2	—	- ÷	1,1	—
-	Præstø	— . .	÷	0,3	—	- ÷	1,5	—
-	Sorø	— . .	÷	0,3	—	- ÷	1,6	—
-	Svendborg	— . .	÷	0,4	—	- ÷	2,0	—
-	Randers	— . .	÷	0,4	—	- ÷	2,4	—
-	Holbæk	— . .	÷	0,8	—	- ÷	3,8	—
-	Aarhus	— . .	÷	0,8	—	- ÷	4,3	—
-	Kjøbenhavns	— . .	÷	0,9	—	- ÷	5,0	—
-	Bornholms	— . .	÷	0,3	—	- ÷	5,0	—
-	Frederiksborg	— . .	÷	0,9	—	- ÷	5,7	—
-	Maribo	— . .	÷	2,1	—	- ÷	10,0	—

Det største Procenttab overfor 1881 falder paa Frederiksborg og Ribe Amter og overfor Gjennemsnittet af Femaaret paa Maribo og Frederiksborg Amter; Frederiksborg Amt har saaledes ifølge begge Forhold været temmelig ugunstigt stillet i 1882. Den største

Procentvinding derimod har i Sammenligning med 1881 Præstø og Maribo Amter havt og i Sammenligning med Gjennemsnittet Ringkjøbing og Aalborg Amter. Naar Maribo Amt staar som Nr. 2 i Procentrækken med Hensyn til 1881 og ikkedestomindre allerlavest nede i Procentrækken med Hensyn til Gjennemsnittet af 1878—82, da peger dette naturligvis hen paa, at dette Amt i 1881 havde et af sine alleruheldigste Høstaar, saa at det, skjøndt det vandt et forholdsvis bedre Udbytte i 1882, dog endnu i dette Aar er blevet staaende under et Gjennemsnitsaar. Dette sidste gjælder forøvrigt egenlig kun for Lolland, hvis Høstudbytte pr. Td. Land i 1882 er opgivet at være ikke saa lidt mere end sædvanligt under det tilsvarende Høstudbytte paa den meget mindre Naboø Falster.

Paa Landsdelene fordeler Høstudbyttets Værdi sig paa følgende Maade:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsnittet af 1878—82.
Jylland	130,8 Mill. Kr.	135,5 Mill. Kr.	129,8 Mill. Kr.
Sjælland (undt. Møen og Samsø)	87,1 —	86,3 —	90,2 —
Fyn (undt. Langeland og Ærø)	38,1 —	38,0 —	38,6 —
Lolland	12,5 —	11,9 —	14,4 —
Falster	6,5 —	5,4 —	6,7 —
Bornholm	5,7 —	5,9 —	6,0 —
Langeland	3,8 —	3,7 —	3,8 —
Møen	3,0 —	2,8 —	3,2 —
Samsø	1,2 —	1,2 —	1,2 —
Ærø	1,0 —	0,9 —	0,9 —

Af Øerne fremviser kun Bornholm en mindre Værdi i 1882 end i 1881. I Sammenligningen med Gjennemsnittet af Femaaret er Forholdet derimod omvendt, idet Værdien i 1882 kun paa Ærø har været større end efter Gjennemsnittet, medens den paa Langeland og Samsø har været lig med de tilsvarende Gjennemsnitsværdier. For Jyllands Vedkommende er Forholdet tidligere berørt.

Hvor stort Værdiudbyttet af Høsten gjennemsnitlig har været pr. Td. Land dyrket Areal og pr. Td. Hartkorn paa Ager

og Eng, saavel i hele Landet som i Amterne og Landsdelene, fremstilles i nedenstaaende Oversigter, idet Rækkerne ordnes efter Værdiudbyttets Størrelse i 1882.

Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal var:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
for hele Kongeriget . .	97 Kr.	103 Kr.	103 Kr.
paa Øerne	121 —	120 —	127 —
i Jylland	79 —	89 —	84 —

og Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
for hele Kongeriget . .	765 Kr.	770 Kr.	779 Kr.
paa Øerne	764 —	750 —	793 —
i Jylland	767 —	795 —	762 —

I Landets Amter har Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
for Kjøbenhavns Amt . .	(1) 130 Kr.	(1) 136 Kr.	(1) 139 Kr.
- Sorø — . .	(2) 124 —	(7) 119 —	(2) 129 —
- Odense — . .	(3) 124 —	(3) 125 —	(5) 126 —
- Holbæk — . .	(4) 122 —	(4) 124 —	(3) 128 —
- Frederiksborg — . .	(5) 120 —	(2) 136 —	(4) 127 —
- Præstø — . .	(6) 118 —	(8) 106 —	(9) 121 —
- Svendborg — . .	(7) 118 —	(5) 121 —	(7) 123 —
- Bornholms — . .	(8) 114 —	(6) 120 —	(8) 122 —
- Maribo — . .	(9) 114 —	(11) 102 —	(6) 125 —
- Vejle — . .	(10) 96 —	(9) 103 —	(10) 100 —
- Aarhus — . .	(11) 91 —	(10) 102 —	(11) 99 —
- Randers — . .	(12) 86 —	(13) 96 —	(13) 92 —
- Thisted — . .	(13) 84 —	(12) 97 —	(12) 92 —
- Viborg — . .	(14) 73 —	(15) 84 —	(14) 79 —
- Ringkjøbing — . .	(15) 72 —	(14) 85 —	(15) 76 —
- Hjørring — . .	(16) 71 —	(17) 79 —	(16) 75 —
- Ribe — . .	(17) 70 —	(16) 82 —	(17) 74 —
- Aalborg — . .	(18) 68 —	(18) 73 —	(18) 70 —

og Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn):

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878–82.
for Bornholms Amt . .	(1) 943 Kr.	(2) 967 Kr.	(1) 986 Kr.
- Frederiksborg — . .	(2) 928 —	(1) 1047 —	(2) 982 —
- Hjørring — . .	(3) 886 —	(5) 880 —	(4) 850 —
- Ringkjøbing — . .	(4) 859 —	(4) 887 —	(8) 810 —
- Ribe — . .	(5) 854 —	(3) 934 —	(5) 847 —
- Holbæk — . .	(6) 838 —	(7) 839 —	(3) 869 —
- Vejle — . .	(7) 820 —	(6) 855 —	(7) 830 —
- Kjøbenhavns — . .	(8) 801 —	(8) 829 —	(6) 846 —
- Sorø — . .	(9) 793 —	(12) 738 —	(9) 804 —
- Odense — . .	(10) 752 —	(11) 745 —	(11) 753 —
- Viborg — . .	(11) 750 —	(10) 768 —	(12) 739 —
- Aalborg — . .	(12) 747 —	(13) 726 —	(15) 712 —
- Aarhus — . .	(13) 731 —	(9) 782 —	(10) 764 —
- Præstø — . .	(14) 722 —	(17) 637 —	(13) 732 —
- Svendborg — . .	(15) 715 —	(14) 713 —	(14) 729 —
- Randers — . .	(16) 655 —	(15) 691 —	(17) 668 —
- Thisted — . .	(17) 645 —	(16) 675 —	(18) 653 —
- Maribo — . .	(18) 627 —	(18) 573 —	(16) 700 —

Med Hensyn til Værdiudbyttet pr. Td. Land dyrket Areal staa Øernes Amter alle over de jydske; det største Udbytte er som sædvanlig indvundet i Kjøbenhavns Amt, det mindste i Aalborg Amt. Undersøger man Forholdet i Henseende til Hartkornet, da stille Øernes og Jyllands Amter sig afvekslende mellem hverandre; det største Udbytte pr. Td. Hartkorn have Bornholms og Frederiksborg Amter havt, det mindste i 1882 Maribo og Thisted, i 1881 Maribo og Præstø og i Gjennemsnittet af Femaaret Thisted og Randers Amter.

I de forskjellige Landsdele var Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal:

	i 1882.		i 1881.		i Gjennemsn. af 1878—82.	
for Langeland	(1)	141 Kr.	(1)	142 Kr.	(1)	147 Kr.
- Falster	(2)	130 —	(8)	107 —	(2)	133 —
- Sjælland	(3)	123 —	(3)	123 —	(4)	128 —
- Møen	(4)	120 —	(6)	115 —	(3)	129 —
- Fyn	(5)	120 —	(4)	122 —	(5)	123 —
- Bornholm	(6)	114 —	(5)	120 —	(6)	122 —
- Samsø	(7)	113 —	(7)	112 —	(9)	113 —
- Ærø	(8)	108 —	(2)	125 —	(8)	118 —
- Lolland	(9)	107 —	(9)	100 —	(7)	120 —
- Jylland	(10)	79 —	(10)	89 —	(10)	84 —

og Gjennemsnitsudbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1882.		i 1881.		i Gjennemsn. af 1878—82.	
for Bornholm	(1)	943 Kr.	(1)	967 Kr.	(1)	986 Kr.
- Langeland	(2)	847 —	(2)	823 —	(2)	859 —
- Sjælland	(3)	809 —	(3)	801 —	(3)	837 —
- Samsø	(4)	769 —	(5)	743 —	(6)	755 —
- Jylland	(5)	767 —	(4)	795 —	(5)	762 —
- Møen	(6)	747 —	(7)	694 —	(4)	782 —
- Fyn	(7)	726 —	(6)	726 —	(8)	735 —
- Falster	(8)	723 —	(9)	601 —	(7)	745 —
- Ærø	(9)	704 —	(8)	613 —	(10)	614 —
- Lolland	(10)	586 —	(10)	561 —	(9)	681 —

Øen Langeland er, som man allerede et Par Gange i tidligere Aar har gjort opmærksom paa, stadig den Del af Landet, der indbringer mest pr. Td. Land dyrket Areal, medens Jylland selvfølgelig i sin Helhed staar lavest i saa Henseende. I Forhold til Hartkornet giver Bornholm stadig det største Udbytte, hvorimod Lolland og Ærø i Regelen indtage de laveste Pladser i Rækkerne.

For Landets 4 Hovedkornsorter, Hvede, Rug, Byg og Havre, har man foretaget nogle særskilte Beregninger, nemlig først en Undersøgelse af, hvor mange Fold hver af disse Kornsorter i

1882 gjennemsnitlig har givet pr. Td. Land i hvert enkelt Amt, og dernæst en Beregning af, hvor stort Værdiudbyttet af de 4 Hovedkornsorter under Et har været pr. Td. Land saavel i 1882 som i 1881 og i Gjennemsnittet af Femaaret.

Gjennemsnitsudbytte i Fold pr. Td. Land i 1882.

Amt.	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.
Kjøbenhavns	11,2	11,7	13,4	14,8
Frederiksborg	11,2	10,8	11,9	13,6
Holbæk	12,3	11,3	12,0	13,9
Sorø	11,9	12,3	12,2	13,9
Præstø	11,1	11,1	11,9	13,3
Bornholms	10,7	10,3	11,5	13,6
Maribo	11,0	9,1	9,3	12,7
Odense	13,0	10,7	12,0	14,2
Svendborg	12,3	10,3	11,3	13,7
Øernes Amter	11,6	11,0	11,7	13,8
Hjørring	7,2	7,3	8,6	10,5
Thisted	8,6	8,8	10,0	11,8
Aalborg	10,0	7,1	8,4	10,2
Viborg	8,8	7,3	8,0	11,4
Randers	10,6	8,4	9,8	12,3
Aarhus	10,2	8,4	9,6	12,0
Vejle	10,7	7,8	10,5	12,0
Ringkjøbing	9,4	6,7	7,1	9,5
Ribe	9,2	6,1	7,1	10,0
Jyllands Amter	10,0	7,5	8,9	11,1
Hele Kongeriget	11,4	8,8	10,5	12,0

De 4 Hovedkornsorter under Et have pr. Td. Land givet følgende Gjennemsnitsudbytte i Kroner:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878–82.
i hele Kongeriget	101 Kr.	108 Kr.	109 Kr.
paa Øerne	124 —	129 —	134 —
i Jylland	83 —	91 —	88 —

i de forskjellige Amter:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
for Kjøbenhavns Amt . .	(1) 131 Kr.	(1) 149 Kr.	(1) 145 Kr.
- Sorø — . .	(2) 129 —	(5) 130 —	(2) 138 —
- Holbæk — . .	(3) 126 —	(3) 134 —	(4) 136 —
- Odense — . .	(4) 125 —	(4) 130 —	(6) 129 —
- Præstø — . .	(5) 124 —	(7) 119 —	(5) 133 —
- Svendborg — . .	(6) 121 —	(6) 127 —	(7) 129 —
- Maribo — . .	(7) 120 —	(9) 114 —	(3) 138 —
- Frederiksborg — . .	(8) 116 —	(2) 136 —	(8) 127 —
- Bornholms — . .	(9) 109 —	(8) 118 —	(9) 117 —
- Vejle — . .	(10) 96 —	(11) 101 —	(10) 101 —
- Randers — . .	(11) 91 —	(13) 99 —	(13) 98 —
- Aarhus — . .	(12) 89 —	(12) 100 —	(12) 99 —
- Thisted — . .	(13) 87 —	(10) 104 —	(11) 99 —
- Ribe — . .	(14) 78 —	(16) 84 —	(16) 79 —
- Ringkjøbing — . .	(15) 77 —	(14) 87 —	(15) 81 —
- Viborg — . .	(16) 77 —	(15) 86 —	(14) 82 —
- Hjørring — . .	(17) 75 —	(17) 79 —	(17) 77 —
- Aalborg — . .	(18) 72 —	(18) 76 —	(18) 74 —

og i Landsdelene:

	i 1882.	i 1881.	i Gjennemsn. af 1878—82.
paa Langeland	(1) 149 Kr.	(1) 145 Kr.	(1) 154 Kr.
- Falster	(2) 143 —	(5) 119 —	(2) 148 —
- Sjælland	(3) 126 —	(2) 134 —	(3) 137 —
- Møen	(4) 126 —	(6) 118 —	(4) 135 —
- Fyn	(5) 121 —	(3) 127 —	(6) 127 —

	i 1882.		i 1881.		i Gjennemsn. af 1878—82.	
paa Lolland	(6)	111 Kr.	(8)	112 Kr.	(5)	134 Kr.
- Bornholm	(7)	109 —	(7)	118 —	(8)	117 —
- Ærø	(8)	107 —	(4)	120 —	(7)	118 —
- Samsø	(9)	100 —	(9)	108 —	(9)	106 —
i Jylland	(10)	83 —	(10)	91 —	(10)	88 —

For Amternes Vedkommende indvandtes det største Værdiudbytte pr. Td. Land af de 4 Hovedkornsorter under Et gjennemgaaende i Kjøbenhavns Amt, det mindste i Hjørring og Aalborg Amter; Øernes Amter staa alle over de jydske. Af Landsdelene indtage Langeland og Falster gjennemgaaende de 2 øverste Pladser (kun i 1881 sank Falster længere ned i Rækken), medens Samsø og Jylland stadig findes paa de 2 laveste Pladser i Rækkerne.

I de enkelte Aar af Femaaret 1878—82 har Høstudbyttets Værdi efter de gangbare Priser været følgende:

Høsten	i	Aaret	1878	havde en	Værdi af	286,1 Mill. Kr.
—	—		1879	—	—	265,3 —
—	—		1880	—	—	341,4 —
—	—		1881	—	—	291,6 —
—	—		1882	—	—	289,7 —

Det Kongelige Danske Statistiske Bureau i Juni 1883.

Marius Gad.